

BILAG
SOU Alm.del. spørgsmål nr. 291.

Det talte ord gælder

Spørgsmål Q:

”Ministeren bedes redegøre for status vedr. de obligatoriske madordninger i daginstitutioner.”

Spørgsmål R:

”Ministeren bedes redegøre for overvejelserne vedrørende kvaliteten af madordninger til børn i daginstitutioner, når madordninger til børn ikke prioriteres i samme udstrækning som madordninger til voksne på arbejdsmarkedet.”

Svar:

Jeg besvarer spørgsmålene i forlængelse af hinanden.

Det har jo næppe undgået nogens opmærksomhed, at der, siden dette spørgsmål blev stillet, er indgået en politisk aftale om frokostmåltidet. Jeg vil derfor starte med kort at beskrive de nuværende regler for et sundt frokostmåltid og så give en kort status på den aftale, der er indgået om at justere ordningen, så den bliver mere fleksibel.

Efter de nuværende regler skal kommunerne inden den 1. januar 2011 tilbyde alle børn i daginstitutioner et fælles sundt frokostmåltid. Forældrenes betaling for børnenes frokostmåltid opkræves i forbindelse med den almindelige betaling til daginstitutionen og er således omfattet af bl.a. fripladstilskud og søskenderabat. Frokosten finansieres dels ved, at kommunerne har mulighed for at hæve forældrenes betaling fra 25 pct. til 30 pct. af bruttodriftsudgifterne for daginstitutionen, og dels ved at der årligt tilføres kommunerne 400 mio. kr. i bloktilskud.

Som bekendt har der været en del debat omkring reglerne for frokostmåltidet til børn i daginstitutioner. Der har fra flere sider været rejst et ønske om større fleksibilitet og valgfrihed for forældrene i relation til frokostordningen. Og der har også

været ønske om en bedre sammenhæng mellem den pris, forældrene betaler for frokosten, og udgifterne til - og kvaliteten af - den frokost børnene modtager.

Og regeringen har lyttet til debatten og til de ønsker, som har været fremsat fra især forældrenes side - men jo også fra en række kommuner. Regeringen har derfor den 27. januar 2010 indgået en aftale med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om at øge fleksibiliteten i ordningen om et sundt frokostmåltid til alle børn i daginstitutioner.

Med aftalen er vi enige om, at kommunalbestyrelsen fortsat har pligt til at tilbyde et fælles sundt frokostmåltid til alle børn i daginstitutioner. Alle aftaleparter er enige om, at et fælles sundt frokostmåltid i daginstitutioner fortsat er et rigtigt godt udgangspunkt. Og derfor holder vi fast i, at der skal være et tilbud om et fælles sundt frokostmåltid, og at *alle* får dette tilbud.

For at gøre ordningen mere fleksibel er det aftalt, at forældrene skal have en mulighed for at beslutte at fravælge frokostmåltidet. Det skal ske ved, at forældrebestyrelsen i den enkelte daginstitution på forældregruppens vegne kan beslutte at fravælge det fælles sunde frokostmåltid. For yderligere at styrke forældrenes indflydelse på frokostmåltidet er parterne bag aftalen enige om, at det skal være muligt for forældrene selv at etablere forældrearrangerede frokostordninger de steder, hvor kommunens frokosttilbud er blevet fravalgt.

I konkrete daginstitutioner, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at det er særligt påkrævet af både sociale og sundhedsmæssige årsager, vil kommunalbestyrelsen kunne fastholde, at der skal være et sundt frokostmåltid i den pågældende daginstitution, uanset at der er eller kommer et forældreønske om fravalg.

Kommunalbestyrelsen får endvidere mulighed for at undtage skovbørnehaver for det fælles sunde frokostmåltid, idet disse institutioner erfaringsmæssigt kan have vanskeligt ved at efterleve fødevarerlovens krav til bl.a. opbevaring, køl og hygiejne.

For at skabe bedre gennemsigtighed mellem kommunens faktiske udgifter til maden og den pris, forældrene betaler, har vi besluttet at ændre takstsystemet for frokostmåltidet. Dette sker ved, at forældrenes takst sættes ned fra de maksimale 30 pct. til 25 pct. af bruttodriftsudgifterne eksklusiv udgifterne til frokostmåltidet. Derudover betaler forældrene op til den fulde udgift til frokosten. Kommunen kan vælge at give et tilskud til betalingen af frokosten, ligesom kommunen fortsat er forpligtet til at yde fripladstilskud og søskenderabat, såfremt forældrene efter de gældende regler har ret til dette.

Det er aftalt, at forældrene skal have mulighed for at tilkendegive et fravalg inden udgangen af året. I forhold til, hvornår fravalget får betydning, kan der være to situationer:

Den ene situation er i forhold til frokostordninger, der *er* indført, eller som er budgetteret indført i løbet af 2010. Hvis forældrene fravælger frokostordningen i disse tilfælde, har kommunen indtil den 1. juli 2011 til at lukke frokostordningen ned.

Den anden situation er, hvis frokostordningen *ikke* er indført eller budgetteret indført i 2010. I de tilfælde skal ordningen ikke sættes i gang, hvis der er et forældrevalg.

Kommunerne har nu indtil den 1. august 2011 til at indføre det fælles sunde frokostmåltid i alle de daginstitutioner, hvor forældrene ikke har fravalgt det.

Jeg er meget tilfreds med, at der nu er fastlagt nogle gode og fleksible rammer for frokostmåltidet, som både tilgodeser forældres og kommuners ønsker om mere fleksibilitet i ordningen.

Jeg forventer at fremsætte lovforslaget først i april, og at loven kan blive vedtaget i maj i år.

(svar på spørgsmål R)

Jeg vil meget gerne redegøre for overvejelserne vedrørende kvaliteten af madordninger til børn.

Regeringen har hele tiden været optaget af at understøtte, at alle børn i daginstitutioner skulle tilbydes et fælles sundt mål-

tid. Et fælles sundt frokostmåltid i daginstitutionen medvirker til at fremme gode kostvaner i en tidlig alder og forebygger overvægt blandt de 0-6-årige børn, ligesom et sundt frokostmåltid skaber et godt udgangspunkt for børnenes trivsel, udvikling og læring i daginstitutionen.

Når der står ”et sundt frokostmåltid” i nuværende og kommende lovtekst, betyder det, at måltidet skal følge de til enhver tid gældende officielle danske anbefalinger for kost til børn i den relevante aldersgruppe. Disse anbefalinger kan findes hos Fødevarestyrelsen og på dens hjemmeside. Her kan man bl.a. læse, at børnene skal have frisk frugt hver dag og kød og fisk hver uge.

Mange har også søgt inspiration i Fødevarestyrelsens trykte og elektroniske materialer eller har haft besøg af ”Alt Om Kost rejseholdet”. Materialerne er gratis for daginstitutioner. I materialerne er der inspiration til at sammensætte og tilberede mad til børnene og ideer til, hvilke rammer der skaber et hyggeligt frokostmåltid. Desuden er der forslag til, hvordan maden kan sættes på den pædagogiske dagsorden via temaerne i de pædagogiske læreplaner.

Hvordan man konkret organiserer frokostmåltidet er i sidste ende en lokal beslutning. Det er således den enkelte kommune, der bestemmer, om maden skal være varm eller kold, om maden skal være økologisk, om maden skal tilberedes i institutionen, leveres fra kommunalt storkøkken eller privat leverandør mv.

I den proces er det naturligt at inddrage forældrene. Det er således erfaringen, at i de kommuner, hvor der har været en tæt dialog mellem kommune og forældre, er der generelt også en stor tilfredshed med frokostordningen. Jeg mener ikke, at den konkrete organisering af måltidet skal være en statslig opgave.